

Επιχειρηματικές δραστηριότητες στις Βαλκανικές Χώρες Προβλήματα και προοπτικές

Του κ. **Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**
Καθηγητού ΠΑΝΤΕΙΟΥ Π.Κ.Π.Ε. Αθηνών

Η ταυτότητα¹ Βαλκανικών τινών Χωρών

Επί τροχάδην: η «ταυτότητα» Χωρών τινών της Βαλκανικής: βασικά μεγέθη: πληθυσμός, ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, προβλεπόμενος ρυθμός ανάπτυξης για το τρέχον έτος, συμμετοχή του Ιδιωτικού Τομέως στην συνολική οικονομική δραστηριότητα της Χώρας, πληθωρισμός.

Χώρα	Πρωτεύουσα	Πληθυσμός	ΑΕΠ (Σε δια. δοί.)	Προβλ. αύξ.	Συμ. Ιδ. Τομ.	Πληθ.
Αλβανία	Τίρανα	3.300.000	2,3	5,5%	45%	19%
Βοσνία-Ερζεγοβ.	Σαράγιεβο	4.600.000	2,7	30,0%		
Βουλγαρία	Σόφια	8.800.000	10,0	10,0%	40%	311%
FYROM	Σκόπια	2.700.000	4,2	1,6%	45%	4%
Κροατία	Ζάγκρεμπ	4.700.000	15,0	7,0%	55%	4%
Ρουμανία	Βουκουρέστι	23.200.000	34,0	4,6%	40%	57%
Σερβία-Μαυροβ.	Βελιγράδι	10.700.000	15,3	4,0%	40%	59%
Σλοβενία	Λουμπλιάνα	2.000.000	17,5	3,0%	40%	9%

Η διεθνής προσέγγιση των Βαλκανικών θεμάτων

Πέραν της Ελληνικής οπτικής, υπό την οποία έχει την ευχέρεια οίος δήποτε να «εκτιμήσει» τα εν γένει Βαλκανικά λεγόμενα ζητήματα, δεν πρέπει να παροράται η άπο-

1. Το κείμενο αποδίδει τα κυριώτερα σημεία Εισήγησης σε Ημερίδα της Ελλην. Εταιρ. Δημοσίων Σχέσεων με θέμα: Βαλκάνια: ώρα μηδέν (Αθήναι, Απρίλ. ε.έ., Αμφιθέατρο Υπουργ. Εξωτερικών). Στην Ημερίδα έλαβαν μέρος, πλην του Προέδρου της Εταιρείας κ. Α. Μπορομπόκα, ο Γ.Γ. Γραμματ. Ενημ. κ. Ι. Νικολάου, ο Καθηγητής Πανεπιστημίου κ. Νεοκλής Σαρρής, οι κύριοι Μ. Παυλίδης, Ι. Λαβέτζης, Α. Παπανδρόπουλος, Ι. Λούλης, Δρ. Ε. Σόρογκας, Θ. Μυλωνάς, Ι. Βαλασιδής, Μ. Λιδωρίκης, Μ. Γιοέλ, η Δρ Β. Δ. Δελιθέου, οι κύριοι Ν. Σωτηρόπουλος, Στ. Παπακώστας κ.ά.

ψη Διεθνών Οργανισμών και Εκπροσώπων οικονομικώς ισχυρών Χωρών περί των τεκταινομένων στην Βαλκανική Χερσόνησο.

Όλος ενδεικτικώς και για λόγους τους οποίους θεωρώ προφανείς, αναφέρονται εδώ οι «θέσεις» εν προκειμένω του Οργανισμού UNIDO του ΟΗΕ, της Παγκόσμιας Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και Εκπροσώπων του Επιχειρηματικού Κόσμου των Η.Π.Α..

UNIDO

Η θυγατρική εταιρεία των Ηνωμένων Εθνών, ο UNIDO, προχωρεί στην δημιουργία μονάδας προσέλκυσης επενδύσεων στα Σκόπια, σε συνεργασία με το τοπικό Υπουργείο Ανάπτυξης αποδίδουσα ιδιαίτερη σημασία στην περιοχή. Επίσης, στο άμεσο μέλλον ο UNIDO θα διοργανώσει διεθνές επενδυτικό forum στα Σκόπια για να συζητηθούν συγκεκριμένα projects, που προσφέρονται για διεθνή συμμετοχή.

Παγκόσμια Τράπεζα

Η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά, ότι τέσσερις βασικοί παράγοντες περιορίζουν την ελκυστικότητα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Αυτοί είναι η απουσία πολιτικής σταθερότητας και μακροοικονομικού κυβερνητικού management, η δυσχέρεια για ιδιωτικοποιήσεις και η έλλειψη ευνοϊκού επενδυτικού θεσμικού πλαισίου στην ευρύτερη περιοχή.

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων εκτιμά, ότι η έξαρση του πολιτικού κινδύνου είναι απολύτως διαχειρίσιμη και παροδική, με αποτέλεσμα μελλοντικώς να αποδειχθεί σε καθαρική και ευεργετική για τις δοκιμαζόμενες Χώρες της Βαλκανικής και ότι ελλοχεύει ο κίνδυνος να προκύψουν κενά εξουσίας στην ευρύτερη περιοχή.

Η Ε.Τ.Ε. προσδίδει ιδιαίτερη έμφαση στην δημιουργία πυκνών και στρατηγικών δικτύων υποδομών, που θα συνδέουν τις Βαλκανικές Χώρες μεταξύ τους, αλλά και με την ευρύτερη περιοχή, αποτρέποντας έτσι τον εγκιβωτισμό των επενδύσεων σε οικονομικά απόρροφους και πολιτικά επικίνδυνους «κώδωνες εθνικισμού».

Η Αμερικανική Επιχειρηματική άποψη

Αποσταθεροποιημένη προς το παρόν ζώνη αποτελεί για τους Αμερικανούς οικονομικούς παράγοντες η περιοχή της Βαλκανικής, με συνέπεια να αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερη επιφύλαξη από την Αμερικανική επιχειρηματική Κοινότητα.

Σχετικώς, υπογραμμίζεται, ότι «εάν δεν ακουσθούν πολύ καλά πολιτικά νέα για την περιοχή και εάν οι Βαλκανικές Χώρες δεν γίνουν ανταγωνιστικότερες στην διαδικασία προσέλκυσης επενδύσεων, το αρνητικό κλίμα που υπάρχει σήμερα θα ανατραπεί πολύ δύσκολα».

Εκτός όμως από την επισήμανση της πολιτικής αστάθειας διατυπώνεται η άποψη, ότι οι υποψήφιοι επενδυτές στην περιοχή, προκειμένου να προχωρήσουν στην υλο-

ποίηση των σχεδίων τους, πρέπει να διαθέτουν συνεχή ροή πληροφόρησης και πρόσβαση σε πρόσωπα με ρόλους «κλειδιά» σε τοπικό επίπεδο.

Εξ άλλου, το Εμπορικό Επιμελητήριο της Ουάσιγκτων εκτιμά, ότι τα δύο επόμενα έτη η παγκόσμια οικονομία θα αυξηθεί με ρυθμούς 4% και, ότι, εν όψει αυτού του γεγονότος, καλώς ευρίσκεται ήδη, εν εξελίξει πρωτοβουλία για τη συγκρότηση Ομάδων εκ-διακοσίων μεγάλων Αμερικανών Επιχειρηματιών, οι οποίοι ενδιαφέρονται για επενδύσεις στη Νότια και Ανατολική Ευρώπη. Μάλιστα εντός αυτού του πλαισίου έχουν συναφθεί μέχρι τούδε σχετικές συμφωνίες συνεργασίας με την Πολωνία, την Ουγγαρία, την Τσεχία, την Σλοβακία και άλλες Βαλκανικές Χώρες.

Η Ελληνική επίσημη άποψη

Κατά την Ελληνική επίσημη άποψη υπάρχουν τρία επίπεδα αλληλοεμπλεκόμενα στα θέματα της συνεργασίας επί βαλκανικού επιπέδου: το πολιτικό, το οικονομικό και το θεσμικό. Το τελευταίο κατά την Ελληνική Κυβέρνηση συναρτάται στενώς με το θέμα τόσο των ιδιωτικοποιήσεων, όσο και με το θέμα της διαδικασίας ενσωμάτωσης στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Κατά την Ελληνική άποψη απαιτούνται πολλαπλοί συνδυασμοί επιχειρηματικών πρακτικών (π.χ. εμπορικές ανταλλαγές / άμεσες επενδύσεις κ.ά.) και ταυτοχρόνως πολιτικές οι οποίες θα οδηγήσουν στην άντληση πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση με στόχο την προώθηση αναπτυξιακών δράσεων στην περιοχή των Βαλκανίων.

Επίλογος

Για όσους αρέσκονται σε θετικούς επιλόγους προτείνονται τα εξής:

Θεωρείται αναγκαία η δημιουργία ενός Πανεπιστημιακού Βαλκανικού Κέντρου Ανάπτυξης με έδρα την Θεσσαλονίκη, πόρους εξ οίας δήποτε πηγής και με διοίκηση στην οποία, πλην των Πανεπιστημιακών, θα μετέχουν και Εκπρόσωποι των επιχειρηματικώς δρώντων, αλλά όχι εκπρόσωποι των Κομμάτων ή Πολιτικοί. Και τούτο διότι, έως ότου αρθούν τα ποικίλα εμπόδια, τα εκ πάσης πηγής, καλώς ή κακώς, προερχόμενα, τα αναιρούντα την ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ Λαών και Κυβερνήσεων της Βαλκανικής, είναι αναγκαία προϋπόθεση η καλλιέργεια κλίματος κατανόησης, φιλίας και εμπιστοσύνης μεταξύ των εμπλεκομένων στο όλο εγχείρημα. Και ταύτα πάντα θα προκύψουν μέσω σειράς ενημερωτικών εκδόσεων, μορφωτικών ανταλλαγών, συσκέψεων εργασίας, εναρμόνισης νομοθεσιών, ρύθμισης τελωνειακών θεμάτων, διοικητικών διευκολύνσεων, προετοιμασίας Στελεχών Επιχειρήσεων βαλκανικού προορισμού, διερεύνησης επενδυτικών ευκαιριών.

Στην προσπάθεια αυτή πρέπει να συστρατευθούν και Ιδιωτικού χαρακτήρος Οργανισμοί, όπως π.χ. το Ίδρυμα Ωνάση, το οποίο αθορύβως αλλά αποτελεσματικώς λειτουργεί προς την κατεύθυνση προσέλκυσης Επιστημόνων Βαλκανικών Χωρών στην Ελλάδα, με ό,τι αυτό συνεφέλκεται.

Πέραν αυτών, Επιστημονικού ή Επαγγελματικού χαρακτήρος Εταιρείες, όπως η φιλόξενος και πρωτοπόρος Ελληνική Εταιρία Δημοσίων Σχέσεων, πρέπει να εντάξουν στις δραστηριότητές τους πολιτικές και μέτρα προσέγγισης, όχι μόνον των Εταίρων τους, αλλά και των Λαών, εντός των οποίων αυτοί λειτουργούν.